

KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
Z WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2024/2025

Temat przewodni konkursu:

„Gdy dla tymczasowego bezpieczeństwa zrezygnujemy z podstawowych wolności, nie będziemy mieć ani jednego ani drugiego”

Benjamin Franklin

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami z zakresu całej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z przedmiotu historia (Dz. U. z 24 lutego 2017 r., poz. 356; strony 91-103).

Uczestnicy powinni rozszerzyć wiadomości o tematy przewodnie do każdego etapu konkursu, posiłkując się zamieszczoną bibliografią i inną literaturą przedmiotu oraz wykazać się znajomością wskazanych materiałów.

I. Cele konkursu

a) Wiadomości

Uczniowie:

- opanowali wiadomości (treści nauczania – wymagania szczegółowe) opisane w całej podstawie programowej z historii dla szkoły podstawowej od starożytności po współczesność;
- rozszerzyli ponad podstawę programową wiadomości z historii Polski i z historii, powszechnej o podaną tematykę;
- opanowali wiadomości z wielu dziedzin historii jak: historia polityczna, społeczna, gospodarcza, religia, kultura, wojskowość;
- posługują się pojęciami historycznymi;
- trafnie potrafią scharakteryzować i rozpoznać po charakterystyce oraz ikonografii wybitne postacie i ich zasługi, najważniejsze zabytki;
- określają szczegółowo przyczyny, przebieg i skutki wymaganych wydarzeń.

b) Umiejętności

Uczniowie:

- umiejętnie wykorzystują posiadaną wiedzę w praktyce, w rozwiązywaniu problemów, wyjaśnieniu zjawisk i procesów historycznych, ocenie wydarzeń, trafnej argumentacji w krótkich i dłuższych wypowiedziach;
- potrafią umiejscowić zagadnienia dotyczące historii w czasie i przestrzeni, porządkują i synchronizują wydarzenia historyczne z historii Polski z historią powszechną;
- prawidłowo analizują i interpretują materiały źródłowe, rozwiązują zadania, które wymagają np. łączenia związków przyczynowo-skutkowych, porównania, argumentowania własnego zdania;

- odczytują treści mapy, szkicu, planu, wykresów statystycznych i innych tego typu źródeł wiedzy;
- wyszukują informacje zapisane w obrazach, filmach i innych wytworach kultury;
- charakteryzują związki przyczynowo-skutkowe, podają wnioski i argumenty.

c) Postawy

Uczniowie:

- rozwijają swoje indywidualne uzdolnienia i zainteresowania;
- aktywnie i samodzielnie pozyskują informacje z różnych źródeł historycznych, wyciągają i prezentują wnioski;
- odnoszą się z szacunkiem do dziedzictwa historycznego Polski, a także dla kultur innych narodów oraz mniejszości narodowych i religijnych;
- pogłębiają swój patriotyzm;
- przyjmują postawę szacunku dla dziejów ojczystych i historii regionu.

II. Arkusz zadań i sposób oceny

Na wszystkich trzech etapach konkursu, arkusz zawierać będzie różnorodne zadania zamknięte i otwarte. Pytania sprawdzać będą znajomość podstawy programowej z różnych dziedzin historii, także z treści, o które wymagania zostały poszerzone: gospodarki, kultury, polityki, religii, nauki itp.

Pytania wzbogacone są różnorodnym materiałem:

- ikonograficznym służącym sprawdzeniu umiejętności odczytania ilustracji lub wydobyciu głębszego kontekstu (np. portrety, symbole, herby, elementy architektury itp.),
- kartograficznym (np. mapy, plany),
- statystycznym (np. tabelki, wykresy, diagramy itp.)
- i różnorodnymi tekstami źródłowymi.

Maksymalna ilość punktów jest zróżnicowana na każdym etapie i odpowiednio dostosowana do przewidzianego czasu i wyższego poziomu konkursu. Na etapie wyższym pojawiać się mogą pytania z niższego zakresu tematycznego.

Zadania będą punktowane w różny sposób – np. 0-1 pkt za jedną odpowiedź zawierającą zazwyczaj 1 informację przy zachowaniu zasady - nie przyznawania punktów częściowych.

Zero punktów będzie przyznane za: udzielenie odpowiedzi błędnej, niejednoznacznej, nieczytelnej, zbyt ogólnej, nieprawidłowo zaznaczonej, częściowo prawidłowej, ale zawierającej błąd merytoryczny, jednakowej w kilku podpunktach tego samego zadania (nie ma jednej odpowiedzi do kilku zadań), za brak odpowiedzi lub brak wyboru/rozstrzygnięcia.

Jeśli zadanie wymaga rozstrzygnięcia i uargumentowania swojej odpowiedzi to warunkiem koniecznym, aby otrzymać punkt za rozstrzygnięcie jest podanie przynajmniej 1 argumentu. Samo rozstrzygnięcie (tak lub nie) bez argumentu 0 punktów.

III. Zalecana literatura do wszystkich etapów

- Encyklopedia szkolna. Historia, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2004.
- Atlas historyczny. Od starożytności do współczesności, Wydawnictwo Nowa Era, Wrocław 2012.

- Ilustrowany atlas historii Polski, Wydawnictwo DEMART, Warszawa 2006.
- Podręczniki z historii dla szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego Wydawnictwa Nowa Era.
- Inne podręczniki do historii dopuszczone przez MEiN.

IV. Wymagania do poszczególnych etapów konkursu

I ETAP – SZKOLNY

Znajomość podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z przedmiotu historia włącznie z treściami z działu X Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów (Dz. U. z 24 lutego 2017 r., poz. 356; strony 91-96).

Na tym etapie rozszerzeniu ulega podstawa programowa w zakresie panowania w Polsce Kazimierza Wielkiego oraz Jadwigi Andegaweńskiej i Władysława Jagiełły. Ponadto tematyka związana ze stosunkami polsko-krzyżackimi i obecnością Polski nad Bałtykiem.

Zagadnienia dodatkowe:

Lokacje miast na prawie niemieckim na Podkarpaciu w trakcie panowania Kazimierza Wielkiego

Fundacja i odnowienie Akademii Krakowskiej

Znaczenie polityczne i gospodarcze odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego

Lektura i materiały dodatkowe:

<https://histmag.org/Kazimierz-Wielki-13101370-20226>

<https://www.uj.edu.pl/universytet-z-collegium-medicum/historia>

<https://histmag.org/Przywileje-gdanskie-Kazimierza-Jagiellonczyka-11413>

ETAP REJONOWY

Znajomość podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z przedmiotu historia Od działu XI Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku. Do XXX działu włącznie tj. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej (Dz. U. z 24 lutego 2017 r., poz. 356; strony (91-100).

Na tym etapie rozszerzeniu ulega podstawa programowa o zagadnienia związane z Konstytucją 3 Maja i innymi konstytucjami nadanymi Polakom przez obcych władców w XIX w. oraz uchwalonymi przez Sejm II Rzeczypospolitej. Ponadto tematyka związana z powstaniem „Mazurka Dąbrowskiego” i innymi pieśniami narodowymi, i dziejami hymnu Polski

Lektura i materiały dodatkowe:

<https://kronikidziejow.pl/porady/postanowienia-konstytucji-3-maja-najwazniejsze-punkty-konstytucji/>

<https://muzhp.pl/wiedza-on-line/mazurek-dabrowskiego>

<https://histmag.org/Ksiestwo-Warszawskie-pierwszy-krok-do-odbudowy-panstwa-polskiego-23604>

<https://dzieje.pl/wiadomosci/103-lata-temu-uchwalono-konstytucje-marcowa>

ETAP WOJEWÓDZKI

Znajomość podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z przedmiotu historia włącznie z działem XLII Miejsce Polski we współczesnym świecie (Dz. U. z 24 lutego 2017 r., poz. 356; strony 100 -103).

Na etapie wojewódzkim rozszerzeniu ulegają wymagania w zakresie treści:

Ziemie polskie pod okupacją niemiecką i sowiecką.

Polskie Państwo Podziemne oraz jego działalność podczas II wojny.

Polska w nowych granicach i nowym ustroju

Polski sierpień 1989 r i grudzień 1981 r.

Okrągły stół i wybory czerwcowe

Polska w NATO i UE

Lektura i materiały dodatkowe:

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/infografiki-historyczn/138119,Polskie-Panstwo-Podziemne.html>

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/stan-wojenny-19811983/155933,Infografiki.html>